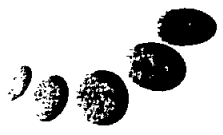

nedvang

**Landelijke inzameling kunststof
verpakkingen**

Maart 2007

nederland van afval naar grondstof

INHOUDSOPGAVE

1	DOELSTELLINGEN KUNSTSTOF	3
1.1	DRIE DOELSTELLINGEN VOOR KUNSTSTOF	3
1.2	STRATEGIE OM DOELSTELLINGEN TE BEHALEN.....	3
2	INZAMELING KFF BIJ GEMEENTEN EN BEDRIJVEN	5
2.1	INZAMELING IN HOME EN OUT OF HOME NOODZAKELIJK	5
2.2	INZAMELING BIJ GEMEENTEN.....	5
2.3	SORTERING EN (HER)VERWERKING	6
2.4	INZAMELING BIJ BEDRIJVEN	6
3	VOLUMES EN AANTALLEN	9
3.1	NADERE TOELICHTING TABEL KUNSTSTOF VERPAKKINGEN	10
3.2	TAAKSTELLING KUNSTSTOF VERPAKKINGEN WORDEN BEREIKT	11
4	START INZAMELING KFF BIJ GEMEENTEN EN BEDRIJVEN	12
4.1	START INZAMELING KFF APRIL	12
4.2	STUREN OP BEREIKEN DOELSTELLINGEN	12
4.3	ROL VAN INTENTIEPARTNERS	12
4.4	SYSTEEMBESCHRIJVING INZAMELING KFF IN GEMEENTEN	13
4.5	VERTRAGING OPGELOST	13
4.6	LANDELIJK SYSTEEM IN IV FASEN	15
5	COMMUNICATIE	16
5.1	STARTGEMEENTEN	17
5.2	COMMUNICATIE EN RESPONS	17
5.3	LANDELIJKE CAMPAGNE	17

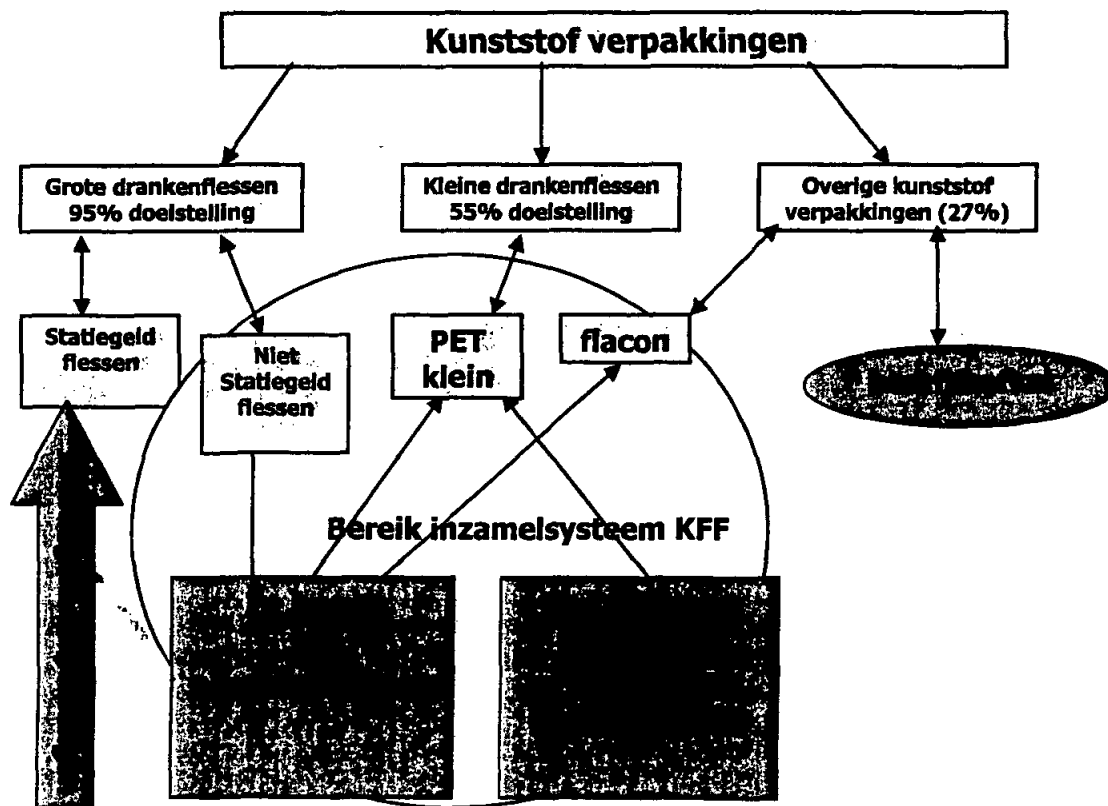
1 DOELSTELLINGEN KUNSTSTOF

1.1 Drie doelstellingen voor kunststof

De doelstellingen die ten aanzien van kunststof verpakkingsmateriaal in het Besluit Beheer Verpakkingen en Papier en Karton (Besluit Verpakkingen) aan de producenten/importeurs worden opgelegd zijn:

- van de kunststof drankenverpakkingen met een inhoud van meer dan 5 deciliter, ten minste 95% gescheiden wordt ingenomen en als materiaal wordt hergebruikt;
- van de kunststof drankenverpakkingen van 5 deciliter of minder, ten minste 55% gescheiden wordt ingenomen en als materiaal wordt hergebruikt;
- van de overige kunststofverpakkingen, ten minste 45% nuttig wordt toegepast en ten minste 27 gewichtsprocent als materiaal wordt hergebruikt.

1.2 Strategie om doelstellingen te behalen

In het bovenstaande figuur staan de doelstellingen voor kunststof verpakkingen uitgewerkt naar het type verpakkingen (grote drankenverpakkingen, kleine drankenverpakkingen en overige kunststof verpakkingen) en het inzamelsysteem dat wordt gehanteerd. Voor kunststof drankenverpakkingen gelden twee doelstellingen van 55% en 95%. De grote kunststof drankenflessen die onder de 95% doelstelling kunnen worden onderscheiden in statiegeldflessen en flessen zonder statiegeld. De statiegeldflessen worden ingezameld via de detailhandel. Daarmee vallen deze flessen in fysieke zin buiten het inzamelsysteem voor kunststof flessen en flacons (het gele vlak in de figuur). De grote kunststof drankenverpakkingen zonder statiegeld worden wel ingezameld via het inzamelsysteem van kunststofflessen en -flacons (KFF). Deze flessen komen nagenoeg allemaal vrij bij huishoudens. Daarom zijn deze flessen in de figuur gekoppeld aan het inzamelsysteem 'in home bij huishoudens'. Onder de 55%-doelstelling vallen de kleine kunststof drankenverpakkingen. Deze komen vrij in huishoudens, maar ook in belangrijke mate in het

nedvang

zogenaamde out-of-home-kanaal. Om die reden zijn deze flessen in de figuur (blauwe vakje PET klein) gekoppeld aan het inzamelsysteem 'in home bij huishoudens' en het 'Out of home, bedrijven, hotspots en evenementen' inzamelsysteem. Onder de 27%-doelstelling vallen de flacons en de overige bedrijfsverpakkingen. De bedrijfsverpakkingen worden gescheiden ingezameld via het bedrijfsafval. Deze inzameling wordt verder gestimuleerd door middel van een sorteerprijs. In de figuur is de koppeling gelegd tussen deze verpakkingen ('27%') en de inzameling ('bedrijfsafval'). Kunststof verpakkingen en drankenverpakkingen komen vrij bij bedrijven en huishoudens. Nedvang heeft als strategie de doelstelling voor 27% materiaalhergebruik overwegend te bereiken via de gescheiden inzameling van relatief schone en homogene afvalstromen uit bedrijven. Het gaat dan vooral om folies, emmers, kratten en overig verpakkingsafval. Flacons komen nagenoeg allemaal vrij bij huishoudens. Ze zijn in de figuur gekoppeld aan de inzameling ('in home bij huishoudens').

Samenvattend: de inzameling van kunststof flessen en flacons gaat plaatsvinden bij de huishoudens. De inzameling richt zich voor deze doelgroep voornamelijk op grote kunststof drankenflessen zonder statiegeld, kleine kunststof drankenflessen en flacons. Hiermee wordt een materiaalstroom verkregen die zich het beste leent voor inzameling en materiaalhergebruik. Kleine kunststof drankenflessen komen ook veel vrij buiten het huishoudelijk kanaal. De inzameling richt zich specifiek in het out of home kanaal op die locaties waar veel kleine kunststof drankenflesjes vrijkomen.

Nedvang richt zich op een landelijk systeem voor de inzameling van kunststof flessen en flacons (KFF) met haal- en brengsystemen voor huishoudens en bedrijven.

De keuze voor KFF wordt in belangrijke mate ingegeven door de volgende factoren:

- Door flessen en flacons in te zamelen wordt duidelijk aangesloten bij de te behalen doelstellingen;
- Met de inzameling van flessen en flacons wordt materiaal ingezameld dat uitstekende mogelijkheden tot recycling kent;
- De in te zamelen KFF fractie is eenvoudig en duidelijk te communiceren naar de burgers/consumenten.

Het bereiken van de doelstelling van 45% nuttige toepassing voor overige kunststof verpakkingen wordt niet in dit rapport beschreven.

Samenvattend: met de KFF inzamelingstructuur zoals hierboven beschreven, kunnen de drie doelstellingen voor kunststof worden gehaald. Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn een voldoende geografische uitrol van het systeem, inzamelmiddelen en een effectieve communicatiecampagne. De structuur en deze voorwaarden worden in dit rapport nader beschreven.

2 INZAMELING KFF BIJ GEMEENTEN EN BEDRIJVEN

2.1 Inzameling 'in home' en 'out of home' noodzakelijk

Nederlanders consumeren producten en daar komt verpakkingsafval bij vrij. Dit geldt voor kunststof verpakkingen en in het bijzonder voor kunststof flesjes en flacons. Nederlanders ontdoen zich van kunststof flesjes die zij thuis (in home) en onderweg (out of home) gebruiken. De grote drankenverpakkingen (> 5 dl) en flacons komen hoofdzakelijk vrij bij huishoudens. De kleine drankenverpakkingen (≤ 5 dl) worden meer veel meer buitenshuis gekocht, gebruikt en afgedankt. De verhouding ligt hier op 60% 'out of home' en 40% 'in home' [Bron: Trendbox gedragsonderzoek blikjes en flesjes, 2005]. Een vergelijkbare verhouding is ook gehanteerd de evaluatie en monitoring pilots met inzameling PET-flesjes in vijf Nederlandse gemeenten door KPMG Sustainability. Zij hanteren in het Plan van Aanpak van het onderzoek een verhouding van 35% thuisgebruik en 65% buitenshuisgebruik van het kleine kunststof drankenflesjes [Bron: Stichting Inzameling PET-flesjes: Pilots gescheiden inzamelen van kleine PET-flesjes, definitief Plan van Aanpak, augustus 2005].

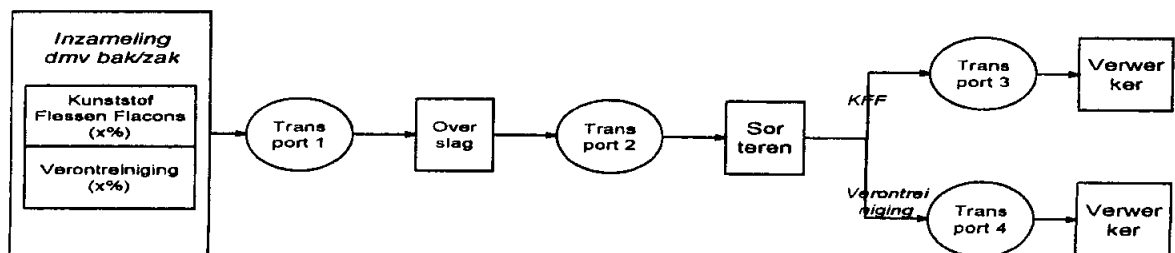
De afgedankte verpakkingen komen thuis vrij als huishoudelijk afval en worden door of in opdracht van gemeenten ingezameld. De verpakkingen die onderweg worden afgedankt komen deels vrij in de openbare ruimte en deels vrij als bedrijfsafval. Als bijvoorbeeld een Nederlander zijn flesje afdankt in een winkelstraat, dan zamelt de gemeente in. Als er sprake is van een overdekt winkelcentrum, dan is de beheerder verantwoordelijk en is er sprake van bedrijfsafval. Grote hoeveelheden dranken verpakkingen komen vrij bij o.a. evenementen, scholen en (sport) verenigingen.

Uit het voorafgaande blijkt dat het noodzakelijk is om de inzameling te organiseren bij zowel huishoudens / in home, als bij bedrijven / out of home. Voor het huishoudelijk afval richt Nedvang zich op gemeenten en sluit met hen hiervoor contracten. Voor het bedrijfsafval richt Nedvang zich op de bedrijfsmatige ondoeners en afvalinzamelaars. Hiermee verwacht Nedvang te gaan voldoen aan de doelstellingen van het Besluit Verpakkingen.

2.2 Inzameling bij gemeenten

Nedvang heeft in overleg met haar intentiepartners gewerkt aan de inzamelstructuur voor KFF. Gezien het belang van het halen van de doelstelling voor kunststof, zijn de afspraken voor de inzameling van kunststof 'leidend' in het maken van afspraken en het sluiten van contracten met gemeenten. Alles is erop gericht in korte tijd een effectief landelijk inzamelsysteem voor kunststof te operationaliseren.

In het onderstaande schema wordt de totale keten van inzameling tot aan de verwerking in kaart gebracht.

nedvang

De logistieke keten begint bij de inzameling bij gemeenten. In principe bepaalt de gemeente zelf voor welk type inzameling ze kiest. In beginsel zijn de volgende inzamelsystemen denkbaar:

- haalsysteem: bakken/zakken huis-aan-huis, via verenigingen (vgl. oud papier).
- brengsysteem: RVM-locaties, KFF-bakken (vgl. glasbakken) ondergronds en bovengronds.
- eventueel combinaties van systemen.

Uit de samenwerking met de intentiepartners is gebleken dat veel gemeenten zullen kiezen voor aparte KFF bakken. Deze opzet mag worden vergeleken met de inzameling van glas via glasbakken.

De volgende fase in de keten van inzameling is het transport en de overslag. De gemeente zamelt op diverse locaties binnen de gemeente in. De ingezamelde fracties worden naar een overslaglocatie vervoerd. Vanaf de overslag wordt het ingezamelde materiaal vervoerd naar de sorteerlocatie.

2.3 Sortering en (her)verwerking

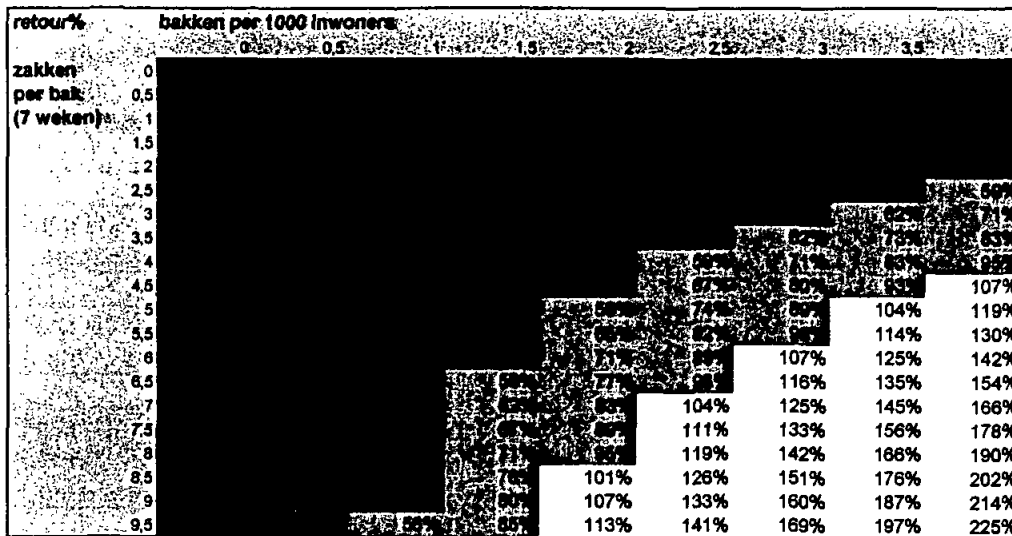
Het ingezamelde KFF-materiaal moet worden gerecycled. In Nederland ontbreekt (nog) een infrastructuur voor de sortering van de KFF fractie. In de startfase vindt de verwerking vooral plaats in het buitenland. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van bestaande sorteercapaciteit in omliggende landen. In België en Duitsland is al jaren sprake van gescheiden inzameling van kunststof verpakkingsafval uit huishoudens (DSD en Fost Plus systeem). De KFF fractie uit Nederland kan daarom zonder technische problemen worden gesorteerd en geschikt gemaakt voor recycling. Wel leidt verwerking in het buitenland tot extra transportkosten. Op het moment dat het ingezamelde volume groot genoeg is, kan worden overgeschakeld op één of meerdere sorteerinstallaties in Nederland. Van de sorteerder eist Nedvang de garantie dat de gesorteerde flessen en flacons worden afgezet bij een kunststof herverwerker. De herverwerker maakt van de flessen kunststof korrels en/of flakes (o.a. HDPE korrels en Pet flakes). Deze kunnen vervolgens worden gebruikt in nieuwe kunststof verpakkingen of andere kunststof producten.

2.4 Inzameling bij bedrijven

Kleine PET-flesjes worden niet alleen thuis, maar ook buitenshuis gebruikt. Het is noodzakelijk een goed inzamelsysteem in het zogenaamde 'out-of-home'-kanaal op te zetten. De inzameling in het out-of-home kanaal wordt grootschalig aangepakt. De lancering vindt tegelijkertijd plaats met de start van de huishoudelijke inzameling. Via een snelle uitrol bij bedrijven, scholen, sportverenigingen, benzinstations, evenementen en andere locaties. Deelname wordt gestimuleerd door middel van de koppeling met een aansprekend maatschappelijk thema.

In de evaluatie en monitoring van de pilots met inzameling PET-flesjes in vijf Nederlandse gemeenten heeft KMPG Sustainability vastgesteld dat in een landelijk systeem van inzameling de dichtheid van de inzamelbakken moet worden vergroot tot drie of meer bakken per 1.000 inwoners. Dit wordt geïllustreerd met onderstaande tabel uit de rapportage van KMPG Sustainability B.V.

nedvang

[Bron: Evaluatie en monitoring pilots met inzameling PET-flesjes in vijf Nederlandse gemeenten, tussentijdse rapportage KPMG Sustainability B.V., november 2005 in opdracht van Stichting Inzameling PET-flesjes]

Uitrol vindt plaats via afvalinzamelaars. Nedvang staat open voor samenwerking met alle afvalinzamelaars, maar het ligt voor de hand om in het begin te werken met één of meerdere partners waarmee een intentieverklaring is afgesloten. In de periode april – juni 2007 zullen op diverse locaties in totaal 10.000 inzamelcontainers worden geplaatst.

Proef Stichting Inzameling Petflesjes

Uit de proeven die door de Stichting Inzameling Pet flesjes zijn gedaan is veel informatie gekomen en ervaring opgedaan. December 2005 is het rapport 'Evaluatie en monitoring pilots met inzameling Pet flesjes in vijf Nederlandse gemeenten' aangeboden aan de Tweede Kamer. Hieruit blijkt dat voor een optimale inzameling drie bakken per 1.000 inwoners noodzakelijk is. Dit betekent voor heel Nederland 48.000 bakken. De hoeveelheid kan echter weer wat lager uitvallen omdat er naast deze bakken bij bedrijven ook bakken worden geplaatst door gemeenten. Als het aantal KFF bakken bij gemeenten gelijk is aan het aantal glasbakken, dan gaat het om 20.000 bakken. Nedvang gaat vooralsnog uit van 40.000 bakken die worden geplaatst bij bedrijven, scholen en verenigingen en worden ingezet bij evenementen. Hiermee zal in het out-of-home-kanaal een nagenoeg landelijke dekking zijn bereikt. De inzameling bij bijvoorbeeld scholen, (sportverenigingen) en evenementen zal worden gestimuleerd door in de communicatie aan te sluiten bij het maatschappelijk thema 'sport en bewegen'. Dit wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk over communicatie.

Bedrijven, scholen en verenigingen die een bak plaatsen waarin kunststof flessen worden ingezameld werken niet alleen mee aan een beter milieu. Zij ontvangen een kostenvoordeel. De kunststof bak zal namelijk gratis worden geleend door de reguliere afvalinzamelaar, die daarvoor wordt vergoed door Nedvang. Dit betekent voor deze ontdoeners een lagere rekening voor hun eigen restafval.

Inzameling kunststof flessen en flacons uit bedrijfsafval

Fasering	Omschrijving	Aansluiting	Bakken dichtheid
Fase I: Intentiepartners	Met intentiepartner(s) starten	5.000 bakken (8% dekking)	1 bak per 3.200 inwoners
Fase II: uitbouw (april – juni 2007)	- Uitbreiding binnen intentiepartners	10.000 bakken (25% dekking)	1 bak per 1.600 inwoners
Fase III: naar landelijke uitrol (juni – aug. 2007)	- Uitbreiding met overige afvalbedrijven	40.000 bakken (100 % dekking)	1 bak per 400 inwoners
Fase IV: (sept. – dec. 2007)	- Vergroten respons	100% dekking	

Daarnaast streeft Nedvang naar vergroting van het volume gescheiden ingezameld kunststof afval bij bedrijven. Dit gebeurt met een sorteerprijs. Bedrijfsmatige ontdoeners ontvangen een vergoeding per ton voor het kunststof bedrijfsafval dat zij gescheiden aanleveren. Hiermee worden deze bedrijven geholpen hun kunststof afval beter te scheiden. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de doelstelling inzameling en recycling van 27% van het overige kunststof verpakkingsafval.

nedvang

3 VOLUMES EN AANTALLEN

Voor de uitwerking van het landelijk inzamelsysteem is het nodig een eenduidig beeld te hebben van de volumes die moeten worden ingezameld en gerecycled.

	KUNSTSTOF VERPAKKINGEN					
	grote dranken		kleine dranken		overig kunststof	
	statiegeld	niet statiegeld			flacons	overig
PET: 1,0 en > PET: 0,75 l PET: 0,5 en < HDPE (in tonnen)	679	44		576		
(in mln stuks)	679	346		598	35.000	453.354
	100%	80%		85%	75%	
PET: 1,0 en > PET: 0,75 l PET: 0,5 en < HDPE (in mln stuks)	679	35		490		
TOTAAL	679	277		508		
(in tonnen)	27.160	1.058		14.688		
40 PET: 1,0 en > 30 PET: 0,75 l 30 PET: 0,5 en < 48 HDPE		11.114		845		
TOTAAL	27.160	12.170		15.533	26.250	340.016
doelstelling	95%	95%		55%	27%	
in aantallen (in mln stuks)	645	263		279		
in tonnen (in tonnen)	25.802	11.561		8.543	7.088	91.804
in tonnen (in tonnen)	25.802	11.561		8.543		
inzameling	statiegeld	in home		in home	out of home	in home
in mln stuks	99%	100%		40%	60%	bedrijfsafval
in tonnen	99%					
saldo nog in te zamelen						
in mln stuks						
in tonnen						
		in home		in home	out of home	in home
						bedrijfsafval
	Stichting Retour					
respons						
PET: 1,0 en > 70% PET: 0,75 l 60% PET: 0,5 en < 70% HDPE	in mln stuks		31			
	in mln stuks			138	207	
	in mln stuks		211			24.500 ton
TOTAAL			242	138	207	24.500 ton

3.1 Nadere toelichting tabel Kunststof verpakkingen

De tabel start met een overzicht van de aantallen drankenverpakkingen die op de Nederlandse markt worden gebracht [Bron: CE Effecten van Ecotax op blikjes en flesjes, januari 2006]. De cijfers uit het CE rapport zijn geëxtrapoleerd voor het jaar 2006. De cijfers in de kolom overig kunststof zijn overgenomen uit het jaarverslag 2006 van de Commissie Verpakkingen.

De taakstelling Nedvang is afhankelijk van haar marktaandeel. Op basis van de aangesloten bedrijven is berekend dat alle bedrijven met statiegeld verpakkingen bij Nedvang lijken te zijn aangesloten. Hierdoor bedraagt de dekking 100% voor statiegeld drankenverpakkingen. Voor de overige grote drankenverpakkingen (> 5 dl) zonder statiegeld bedraagt het aansluitpercentage 80%. Voor de drankenverpakkingen tot en met 5 deciliter bedraagt het aansluitpercentage eveneens 80%.

De aantallen drankenverpakkingen en hoeveelheid overige kunststof verpakkingen zijn vervolgens gecorrigeerd voor het marktaandeel van Nedvang. De aantallen drankenverpakkingen zijn omgerekend in gewicht (aantal flessen * gewicht / fles).

Het totale gewicht aan grote drankenverpakkingen bedraagt 39.330 ton (27.160 ton statiegeld en 12.170 ton niet statiegeld). Daarvan moet 37.364 ton (95%) worden ingezameld. Van de grote drankenverpakkingen met statiegeld wordt 26.888 ton (99%) ingezameld. Dit betekent dat van de overige grote drankenverpakkingen zonder statiegeld 10.475 ton moet worden ingezameld. In aantallen flessen gaat het om 236 miljoen stuks.

Nedvang heeft in haar brief van 29 augustus 2006 aan Staatssecretaris Van Geel gemeld te streven naar een inzamelpercentage van 70% voor de KFF fractie. In de berekeningen in de tabel is uitgegaan van een responspercentage van 70% voor de grote flessen en 60% voor de kleine flessen. Deze responspercentages zijn in vergelijking met andere inzamelsystemen in binnen- en buitenland realistisch. De respons van de glaszameling bedraagt rond de 80%. In België zamelt Fost Plus met een haalsysteem een plastic, metalen en drankenkartonfractie in met een respons van meer dan 70%. De ervaringen van het op beperkte schaal uitvoeren van de proeven met de gescheiden inzameling van kleine PET-flesjes in 2005 en 2006 geven vertrouwen in het kunnen realiseren van een responspercentage van 60%.

In het rapport Evaluatie en monitoring pilots met inzameling PET-flesjes in vijf Nederlandse gemeenten van KPMG Sustainability B.V. is onder meer ingegaan op de behaalde retourpercentages. Zoals bekend zijn de inzamelproeven op relatief beperkte schaal en gedurende een relatief korte meetperiode gehouden. In deze context zijn de vastgestelde responspercentages bemoedigend te noemen. In tabelvorm samengevat zijn de retourpercentages als volgt:

Pilot gemeente	O.b.v. Landelijke verkoop 2004	O.b.v 2004 met correctie groei 2005 en seizoensinvloeden
Rotterdam	19% (beste week 24%)	15% (beste week 18%)
Zwolle	28% (beste week 56%)	22% (beste week 43%)
Emmen	56% (beste week 79%)	43% (beste week 61%)
Helmond	21% (beste week 59%)	18% (beste week 46%)
Gemert-Bakel	46% (beste week 104%)	35% (beste week 80%)

nedvang

In de evaluatie en monitoring door KPMG Sustainability B.V. zijn de hoeveelheid ingezamelde flesjes in de pilotgebieden afgezet tegen de landelijke verkoopcijfers 2004 met een correctie voor de afzetgroei in 2005 en de seizoensinvloeden in de monitoringperiode. Deze retourpercentages laten zien dat in korte termijn veel kan worden bereikt. Het retourpercentage in Rotterdam is aan de lage kant, maar daar staat tegenover dat in deze gemeente slechts 30% van alle scholen en sportverenigingen mee deed aan de inzameling. De andere pilotgemeenten laten duidelijk hogere reponscijfers zien. KPMG Sustainability B.V. noemt drie belangrijke aangrijpingspunten voor succes op landelijke schaal:

1. Selectieve uitbreiding van het aantal inzamellocaties, op basis van de hoogste bijdrage aan de inzameling.
2. Verruimen van de bekendheid door meer, waaronder landelijke, communicatie.
3. Vergroten van de motivatie en sociale organisatie bij de gesloten inzamellocaties (zoals sportverenigingen en scholen).

Het zijn juist deze punten waarop met het landelijk inzamelsysteem voor KFF wordt ingezet. In tegenstelling tot de pilots kan de consument/burger straks op alle locaties en momenten zijn flesjes kwijt: thuis, bij de glasbak, op de sportvereniging, op het werk etc.. Een dicht netwerk van inzamelmiddelen is een belangrijke stimulerende factor voor de inzamelbereidheid van mensen. In het landelijk systeem van KFF-inzameling is er sprake van een grote bakkendichtheid. Dit dichte netwerk gaat gepaard met een intensieve communicatiecampagne (zie hoofdstuk 5). Door middel van een landelijk maatschappelijk thema (een collectief goed doel) wordt de motivatie van scholen en sportverenigingen om mee te doen aan de inzameling sterk gestimuleerd. Bovendien wordt in de landelijke inzameling van KFF een brede fractie ingezameld. Dit verhoogt de bereidheid om mee te doen. Er wordt aangesloten bij bestaande inzamelsystemen bij huishoudens: de burger ziet naast zijn glasbak straks een KFF-container staan. Of de burger kan zijn zak met KFF straks bij de straat zetten tegelijk met zijn oud papier. Juist deze aansluiting bij bestaande systemen kan de respons in korte tijd verhogen.

Door bovengenoemde verbeteringen en aanvullingen op het inzamelsysteem van de pilots wordt het mogelijk reponscijfers van 70% voor huishoudens en 60% in het out-of-home kanaal te realiseren.

3.2 Taakstelling kunststof verpakkingen worden bereikt

Taakstelling kunststof drankenverpakkingen (> 5 dl)

Een respons van 70% voor de grote flessen levert 242 miljoen gescheiden ingezamelde flessen op. Dit is meer dan de benodigde 236 miljoen stuks. De 95% doelstelling wordt hiermee bereikt.

Taakstelling kunststof drankenverpakkingen (≤ 5 dl)

Voor de kleine drankenverpakkingen bedraagt de taakstelling 168 miljoen flesjes (5.126 ton) via de huishoudens en 112 miljoen flesjes (3.417 ton) in het out-of-home kanaal. Bij een respons van 60%, worden 207 miljoen flesjes uit huishoudens en 138 miljoen flesjes uit het out of home kanaal ingezameld. De 55% doelstelling wordt hiermee bereikt.

Taakstelling overige kunststof verpakkingen

Met de KFF inzameling door gemeenten worden naast grote en kleine flessen ook flacons ingezameld. De tabel laat zien dat het bij een respons van 70% gaat om een hoeveelheid van 24.500 ton HDPE. Deze hoeveelheid levert samen met de hoeveelheid gescheiden ingezamelde verpakkingen uit bedrijfsafval een aanzienlijke bijdrage aan het bereiken van de taakstelling voor overige kunststof verpakkingen.

4 START INZAMELING KFF BIJ GEMEENTEN EN BEDRIJVEN

4.1 Start inzameling KFF april

In hoofdstuk drie is vastgesteld welke hoeveelheden moeten worden ingezameld. Een groot deel van het volume zal worden ingezameld vanuit de huishoudens (huishoudelijk afval) in samenwerking met de gemeenten. Daarnaast zal een aanzienlijk volume (met name kleine drankenflesjes) worden ingezameld in het zogenaamde out-of-home kanaal. Op 4 april wordt in Oudenbosch (gemeente Halderberge) gestart met de inzameling van KFF. De gemeente Halderberge valt onder het verzorgingsgebied van Saver. Saver is één van de zeven Midwaste partners. Gelijktijdig wordt de inzameling gestart in tenminste 20 andere gemeenten. Een overzicht 'Nedvang startgemeenten 21 februari 2007' is als vertrouwelijke bijlage toegevoegd.

Tegelijkertijd zal de start van de uitrol van de inzameling in het out-of-home kanaal plaatsvinden. Zoals beschreven in Hoofdstuk 2.4 worden door afvalinzamelaars in zeer korte tijd ca. 40.000 bakken geplaatst.

De inzameling van KFF bij gemeenten en bedrijven versterken elkaar. Nederlanders kunnen straks op zeer veel punten hun KFF aanbieden. De bekendheid van de inzameling en de respons kan hierdoor versneld toenemen.

4.2 Sturen op bereiken doelstellingen

Het succes van een nieuw inzamelsysteem wordt bepaald door de bereidheid van de burgers om mee te doen aan de inzameling van kunststof flessen en flacons. Deze bereidheid is bepalend voor het uiteindelijke responspercentage. De bereidheid van burgers kan worden beïnvloed.

Een eerste mogelijkheid om te beïnvloeden is de feitelijke beschikbaarheid van het inzamelsysteem voor de burger. Simpel gezegd: als de burger de mogelijkheid heeft om gescheiden in te zamelen, zal hij sneller de neiging hebben om ook daadwerkelijk in te zamelen. Dit heeft betrekking op de geografische dekking van het inzamelsysteem.

De tweede mogelijkheid om het gedrag van burgers te beïnvloeden is door middel van communicatie. Door middel van communicatie kan de burger worden gemotiveerd om daadwerkelijk kunststof flessen en flacons gescheiden te gaan verzamelen. De aanpak van de communicatie wordt beschreven in hoofdstuk 5.

De derde mogelijkheid betreft het geven van positieve en negatieve prikkels. In gemeenten met diftar systemen ontvangen burgers een negatieve prikkel (extra kosten) om hun afval aan te bieden als restafval. Praktijkervaringen van gemeenten laat zien dat burgers hun afval gescheiden aanbieden als zij daarvoor de mogelijkheid hebben. Beloning van scheidingsgedrag is eveneens een mogelijkheid om burgers te stimuleren hun kunststof verpakkingen gescheiden aan te bieden. Dit principe geldt eveneens voor bedrijven in hun rol als ontdoeners van afval.

Uit het evaluatierapport van de Stichting Inzameling Pet flesjes bleek dat Nederlanders sterk geneigd zijn om meer flesjes in te leveren als zij daarmee een goed doel steunen (blz. 47). Dit goede doel kan de (sport)vereniging zelf zijn, maar ook algemene goede doelen hebben een sterk positief effect op de respons.

4.3 Rol van intentiepartners

Nedvang heeft op dit moment een intentieverklaring met vijf partners. Het doel van deze intentieverklaringen is om een start te maken met de daadwerkelijke inzameling van KFF. Samen met de intentiepartners wordt gewerkt aan een landelijk inzamelsysteem. De intentiepartners zijn:

- Midwaste: 41 gemeenten (1,1 miljoen inwoners, opgave Midwaste)
- HVC: 53 gemeenten (1,4 miljoen inwoners, opgave HVC)

nedvang

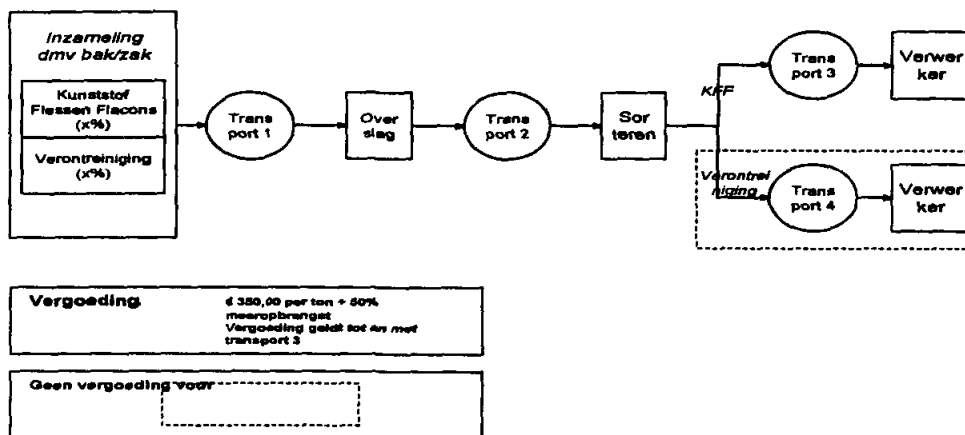
- Cyclus: 15 gemeenten (370.000 inwoners, Jaarverslag Cyclus)
- AVU: 29 gemeenten (1,1 miljoen inwoners, jaarverslag AVU)

Dit betekent dat Nedvang met 138 gemeenten (4 miljoen inwoners) een afspraak heeft om te starten met de inzameling van KFF. Daarnaast kan Sita starten in 50 gemeenten starten met de inzameling van KFF. Daarmee worden nog eens 1 miljoen inwoners extra bereikt.

De rol van intentiepartners is belangrijk. Zij werken van hun eigen praktijksituatie een inzamelsysteem uit dat toepasbaar is voor hun gehele verzorgingsgebied. In de concrete voorbereiding is veel denkwerk verricht om tot een optimaal systeem voor de landelijke inzameling te kunnen komen. Dit vergemakkelijkt de verdere opschaling naar een landelijk systeem, omdat uitgewerkte inzamelconcepten inclusief kostenberekeningen beschikbaar zijn voor de andere gemeenten.

4.4 Systeembeschrijving inzameling KFF in gemeenten

Het inzamelschema voor KFF in huishoudens ziet er als volgt uit:

Het schema is gebaseerd op het (nog niet geformaliseerde) principeakkoord tussen de VNG en Nedvang. In het principeakkoord met de VNG zijn de volgende afspraken neergelegd:

- Gemeente draagt zorg voor gescheiden inzameling en sortering van kunststof verpakkingen, inclusief de aflevering tot de eindverwerker.
- Nedvang betaalt hiervoor een vergoeding van € 350 per ton.
- Nedvang heeft de beschikking vanaf de inzameling en sortering.
- De meeropbrengst (boven de € 350 per ton) wordt 50/50 verdeeld tussen gemeente en Nedvang.
- Gescheiden inzameling kunststof verpakkingafval is optioneel voor de gemeente, als de gemeente niet met Nedvang samenwerkt, mag Nedvang zelf de inzameling inrichten. Daarvoor is en blijft de medewerking van de gemeente wel noodzakelijk.

4.5 Vertraging opgelost

Nedvang is geruime tijd geconfronteerd geweest met de situatie dat de VNG de gemeenten nadrukkelijk adviseerde om geen afspraken te maken met Nedvang. Dit heeft tot gevolg gehad dat nog niet met de inzameling van KFF kon worden begonnen.

Een belangrijk tweede discussiepunt in de gesprekken met de VNG en de gemeenten in de operationalisering van de inzameling was de vraag of de vergoeding van € 350 per ton KFF voldoende is om de kosten van de gehele keten te dekken. Daarnaast bleek eind 2006 dat veel

nedvang

gemeenten onvoldoende kennis en kunde hebben om zelf de sortering te organiseren. De algemene verwachting is nu dat de meeste gemeenten ervoor kiezen KFF in te zamelen en te transporteren naar een sorteerb企业. Gemeenten ontvangen voor deze activiteiten een kostendeekkende vergoeding. De afvalmarkt zal voor de sortering en verdere herverwerking van het KFF zorg dragen. De (bruto) sorteerkosten worden bepaald door de kosten van de installatie, het verwerken van het percentage vervuiling (restafval) minus de opbrengst van het materiaal. Als de kosten voor sorteren en verwerken van het percentage vervuiling hoger zijn dan de opbrengst, dan betaalt Nedvang de (netto) sorteerkosten.

Om de impasse te doorbreken en een aanvang met de inzameling te kunnen maken, heeft Nedvang voorgesteld in een aantal gemeenten te starten met de inzameling van KFF op basis van een openboek-calcuatie. In deze gemeenten wordt ervaring opgedaan met de inzameling (respons en communicatie) en wordt inzicht gekregen in de kostenopbouw van de inzameling en de vervolgstappen tot en met de eindverwerking. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau. Uit het onderzoek in de startgemeenten wordt een referentiebedrag per ingezamelde ton KFF afgeleid dat zal gaan gelden als vergoeding voor gemeenten voor de inzameling van KFF. Dit bedrag zal aan alle gemeenten die zijn gestart met de inzameling van KFF met terugwerkende kracht over de ingezamelde hoeveelheid worden uitbetaald. Met andere woorden als in november 2007 blijkt dat de kosten van de inzameling en transport tot aan de sorteerder bijvoorbeeld € 500 / ton bedragen, dan ontvangen de gemeenten deze vergoeding met terugwerkende kracht. Deze aanpak is door de VNG positief ontvangen.

Deze aanpak met de startgemeenten levert een versnelling op in de feitelijke uitrol. Op basis van de startgemeenten wordt een realistische en acceptabele vergoeding vastgesteld. Bovendien kunnen uit de eerste ervaringen in deze gemeenten voorkeursmodellen voor de inzameling worden afgeleid. De stedelijkheidklasse en het al dan niet hebben van een systeem van diftar en ervaringen in startgemeenten bepaalt welk inzamelsysteem het beste toepasbaar is voor een bepaalde gemeente. Dit helpt alle andere gemeenten om snel te kunnen bepalen op welke wijze de inzameling van KFF wordt vormgegeven.

Vanuit de startgemeenten zal een verdere uitrol van de inzameling plaatsvinden in het 'verzorgingsgebied' van de intentiepartners. De uitbouw van de startgemeenten naar de inzameling in het verzorgingsgebied vindt plaats kort na het begin van de inzameling in de startgemeenten. De intentiepartners zijn klaar om deze uitbouw uit te voeren. Een belangrijke voorwaarde is dat deze uitbouw ook wordt gesteund door de VNG.

4.6 Landelijk systeem in IV fasen

In de onderstaande tabel wordt deze aanpak verkort en in de tijd weergegeven:

Fasering	Omschrijving	Aansluiting
Fase I: startgemeenten (april 2007)	Met de intentiepartners starten in zo'n 20 gemeenten	20 gemeenten
Fase II: uitbouw (april – juni 2007)	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding binnen intentiepartners - Aansluiting nieuwe gemeenten 	Groei naar 160 gemeenten (36% van de bevolking)
Fase III: naar landelijke uitrol (juni – sept. 2007)	<ul style="list-style-type: none"> - Intentiepartners volledige deelname - Verdere uitbreiding andere gemeenten 	Groei deelname naar 320 gemeenten (72%)
Fase IV: landelijke uitrol (sept. – dec. 2007)	<ul style="list-style-type: none"> - Alle gemeenten 	Nagenoeg alle gemeenten (> 95%)

Via de intentiepartners worden ruim 180 gemeenten bereikt. De uitrol van het inzamelsysteem heeft een belangrijke voorbeeldwerking voor de andere gemeenten. Hiervan gaat een sterk stimulerende werking uit. In de praktijk wordt aangetoond dat KFF-inzameling mogelijk is tegen aantrekkelijke voorwaarden. Nedvang is ervan overtuigd dat hierdoor meer partijen en gemeenten aan de slag willen met de inzameling van KFF. De resterende 260 gemeenten zijn in veelal ook op te delen in verschillende samenwerkingsverbanden vergelijkbaar met de huidige intentiepartners. Dit betekent dat de verdere uitrol gelijktijdig over meerdere gemeenten kan plaatsvinden. Daarnaast gaat er een sterk stimulerende werking uit van de inzameling uit het bedrijfsafval. Het is immers niet meer dan logisch om de inzameling bij bedrijven te gaan vergezellen van een inzameling voor huishoudens. Nedvang is van mening dat de aansluiting van meer dan 95% van alle gemeenten eind 2007 ambitieus, maar haalbaar is.

nedvang

5 COMMUNICATIE

Goede communicatie is essentieel voor een succesvolle introductie van een nieuw inzamelsysteem. Er wordt een nieuw inzamelsysteem opgezet, waarmee burgers en consumenten nog niet bekend zijn. Bovendien ligt er een ambitieus tijdschema in termen van uitrol en inzamelresultaten.

De uitrol van de communicatie verloopt in lijn met de geografische uitrol. In eerste instantie concentreert de communicatie zich op de startgemeenten. Vervolgens wordt de inzameling uitgebreid naar meer gemeenten in het gebied van de intentiepartners. Een krachtige communicatiecampagne is de motor achter het vergroten van de respons. Zodra landelijke communicatie zinvol is omdat voldoende gemeenten zijn gestart met de inzameling van KFF wordt hiermee gestart.

Ook de uitrol in het out-of-home-kanaal wordt communicatief ondersteund. In de communicatie wordt aangesloten bij het maatschappelijke thema 'sport en bewegen'. Dit zal veel organisaties stimuleren mee te doen. Bedrijven worden gevraagd aparte bakken te plaatsen in hun bedrijfslocaties, kantines en dergelijke. Scholen en verenigingen worden gestimuleerd flesjes in te zamelen.

Ter voorbereiding op de communicatie en de ontwikkeling van de bijbehorende communicatiematerialen wordt een communicatieplan opgesteld.

Als algemene communicatiedoelstelling is geformuleerd dat alle betrokkenen:

Kennis:

- weten dat er inzameling van kunststof flessen en flacons plaatsvindt;
- weten dat ingezamelde materiaalstroom gerecycled wordt;

Houding: - positief staan ten opzichte van inzameling en recycling;

Gedrag: - bereid zijn mee te werken aan deze manier van gescheiden inzameling.

Voor de communicatie over de introductie van een landelijk systeem voor de inzameling van KFF zijn de volgende doelgroepen onderscheiden:

- intern: achterban Nedvang;
- beleidsmatig betrokkenen: Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Nederlandse Vereniging van reinigingsdirecteuren (NVRD), Milieuorganisaties, Consumentenbond, beleidsambtenaren Ministerie VROM, SenterNovem, Minister van VROM, Vaste Kamercommissie;
- professioneel betrokkenen: gemeenten, afvalinzamelaars, transporteurs, recyclebedrijven, flessenproducenten;
- inzamelaars: directies en besturen van scholen, verenigingen, bedrijven, gemeenten;
- media: landelijk, regionaal, lokaal, vakpers op het gebied van verpakkingen, recycling, retail;
- consumenten en burgers.

De hoofdlijnen van het communicatieplan worden uitgewerkt in concrete communicatiemiddelen.

Er wordt een krachtige slogan voor de campagne gekozen: "Plastic Heroes". Deze slogan komt op alle campagne-uitingen terug. De primaire communicatieboodschap draagt uit dat kunststof flessen en flacons gescheiden worden ingezameld.

In tegenstelling tot de pilots waarin slechts op beperkte schaal kon worden gecommuniceerd, kan nu een landelijke campagne worden gevoerd. Dit geeft een enorme versterking richting de burgers/consumenten. Krachtige communicatiemiddelen zoals communicatie op verkooplocaties, radio en TV-reclames kunnen nu volop worden benut. Daarnaast kan en zal op lokaal niveau heel specifiek worden gecommuniceerd over de locale invulling van het inzamelsysteem. Hiervoor zal onder meer gebruik worden gemaakt van advertenties/advertorials in huis-aan-huis-bladen. Uit de pilots is gebleken dat dit in de meeste gevallen direct tot een effect, gezien de reacties en of aanmeldingen leidt.

nedvang

In de landelijke campagne zal de kleur oranje een prominente rol spelen. Deze kleur wordt vanuit de pilots al geassocieerd met de inzameling van kunststof flesjes. Bovendien is deze kleur nog niet toegewezen aan een ander materiaal in de wereld van de afvalinzameling.

Een landelijke website zal als centraal informatiepunt voor de inzameling van KFF gaan dienen. Hierop kunnen alle doelgroepen de benodigde informatie over de inzameling vinden. Er zullen links worden geplaatst naar afvalinzamelaars en de inzamelende gemeenten. De burger/consument kan er terecht met algemene vragen over de inzameling. Voor specifieke vragen kan burger terecht bij zijn gemeente.

5.1 Startgemeenten

In de startgemeenten moet op lokaal niveau worden gecommuniceerd. Hiervoor wordt een toolkit door Nedvang beschikbaar gesteld aan gemeenten. Deze toolkit stelt de betrokken gemeente in staat goede invulling te geven aan de lokale communicatie, die aansluit bij de wensen en gebruiken van de gemeente. De samenstelling en ontwikkeling van de toolkit vindt plaats in samenspraak met de intentiepartners.

5.2 Communicatie en respons

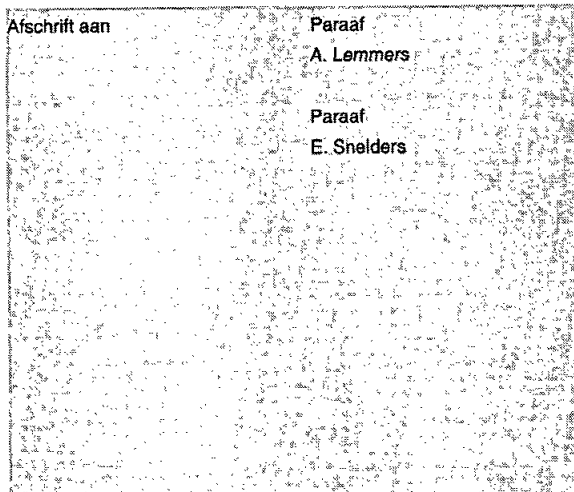
Zoals eerder gesteld wordt de respons bepaald door de mogelijkheid om in te zamelen en de motivatie van de burger om in te zamelen. De kern van de communicatieboodschap richt zich op deze motivatie. Door de koppeling met het maatschappelijk thema 'sport en bewegen' wordt de burger positief gestimuleerd. Eerdere inzamelproeven (proef inzameling petflesjes, milieuzakstelsysteem en diversie haal- en brengsystemen van gemeenten) laten zien dat de burger gemotiveerd is om kunststof flessen en flacons apart in te zamelen. Een effectieve landelijke campagne, in combinatie met een zeer ruime beschikbaarheid van inzamellocaties/mogelijkheden heeft een sterk positieve invloed op de respons.

5.3 Landelijke campagne

De basis voor de communicatie is een landelijke campagne. Doel van deze campagne is om de Nederlandse bevolking te stimuleren kunststof flessen en flacons apart te gaan verzamelen. Deze boodschap wordt in eerste instantie op lokaal niveau ingezet (startgemeenten, verzamelpunten out-of-home) en bij voldoende geografische spreiding landelijk gecommuniceerd. Door middel van radiospots etc. wordt de bekendheid van de verzameling gestimuleerd.

De heer H.J. Piper
Javastraat 12
6822 DM Arnhem

Gemeenschappelijke Dienst
VROM Advies- en Expertdienst
Publieksvoorlichting en VROM Media

Rijnstraat 8
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag
Interne postcode 855

Telefoon 070-339 1587
Fax 070-339 1226
www.vrom.nl

Milieuproblemen

Datum Kenmerk
VAED2007060171

Uw brief
13 juni 2007

Geachte heer Piper,

Hartelijk dank voor uw brief van 13 juni 2007 gericht aan minister Cramer. In uw brief kaart u diverse punten aan die niet goed zijn voor het milieu.

Graag wil ik namens de minister de waardering uitspreken dat u zich betrokken voelt bij het milieu. Het milieu treft ons allemaal. Daarom is het goed dat mensen zoals u laten zien dat het belangrijk is dat het verbeteren van de kwaliteit noodzakelijk is.

Terecht merkt u op dat de milieuproblemen groot zijn en er veel aan gedaan moet worden om het niet erger te laten worden. Het zou niet afdoende helpen als wij ons alleen richten op het verminderen van de luchtverontreiniging veroorzaakt door auto's. Daarom worden ook maatregelen op andere terreinen genoemd, zoals de spaarlampen en verbetering van de isolatie in huizen, roetfilters.

U haalt diverse verbeterpunten aan. Ik zal reageren op de punten die op het beleidsterrein van het ministerie van VROM liggen.

Minister Cramer wil de gloeilamp vervangen door een spaarlamp omdat het 70% energie zal besparen op de verlichting in alle huishoudens. En dat is weer winst voor het milieu.

Niet alleen in Nederland wordt vuurwerk afgestoken, ook onze buurlanden zoals Duitsland en België kennen het fenomeen. Het afsteken van vuurwerk bij de nieuwjaarswisseling is al decennia een traditie en daarom is het totaal verbieden ervan niet mogelijk. Wel is het zo dat in de loop der jaren het afsteken van vuurwerk niet ongelimiteerd kan. Er zijn bijvoorbeeld regels wanneer het vuurwerk afgestoken mag worden. De gemeente moet ervoor zorgen dat de resten van het vuurwerk (zoals de papieren verpakking) worden opgeruimd. U heeft een punt dat de gemeente meer geld zou besparen indien het vuurwerk rond oud en nieuw wordt afgeschafte. Immers hoeven zij dan niet menskracht in te zetten om de vuurwerkregels handhaven dan wel de resten op te ruimen. Echter dit is één keer per jaar en zal het voordeel te gering zijn.

De aanschaf van roetfilters is belangrijk omdat dieselauto's stoten veel meer schadelijke roetdeeltjes uit dan benzineauto's. Door het plaatsen van een roetfilter op een bestaande dieselauto (retro-fit) wordt een belangrijke bijdrage aan de gezondheid geleverd. Het zorgt voor een afname van schadelijke uitstoot met gemiddeld 40%.

Het kappen van bomen lijkt weer tegenstrijdig. Inderdaad worden bomen ter compensatie weer aangepland. Omdat ik niet weet waar precies de bomen gekapt gaan worden, kan ik ook geen navraag doen wat de urgentie is. Soms zijn bomen ook wel ziek en moeten zij gekapt worden of gaat het om veiligheidsmaatregelen.

Binnen het ministerie van VROM is een speciaal team opgericht voor "Burgerideeën". Dit team bekijkt of de ideeën dan wel initiatieven bruikbaar zijn voor het beleid. U heeft weliswaar geen concreet idee maar geeft wel duidelijk een signaal af en daarom heb ik uw brief doorgestuurd naar de deze afdeling. Mochten zij nog vragen hebben dan nemen zij contact met u op.

Met vriendelijke groet,

Ann J. Lemmers
Coördinator Publieksvoorlichting